

Tolderen Zakæus

7. søndag efter Trinitatis 2007

For ikke så længe siden var nationen samlet omkring en royal begivenhed. Kronprinseparrets datter blev døbt i Fredensborg Slotskirke. Gisningerne om, hvad prinsessens navn skulle være, blev afløst af viden. Det blev kundgjort for alverden, at prinsessens navn er Isabella Henrietta Ingrid Margrethe.

Det er jo rørende med en prinsessdåb, som det er rørende med enhver barnedåb. Og der skal nok i den nærmeste fremtid vise sig en stigende tilbøjelighed til at vælge navnet Isabella som pigenavn. Men bortset fra det er prinsessedåben ligesom blevet et spejl, som ethvert forældrepar kan holde op for sig og spejle deres eget barns dåb i.

Vi kan gå et skridt videre og sige, at hele interessen for kongehusets gøren og laden vel dybest set er båret af et behov for at have nogle billeder, vi kan se som spejlbilleder af vores eget liv. Det er virkeligheden det almindelige menneskeliv, vi ser afbildet, når vi ser bag om alt guldet og glimmeret, der hører det royale til. Det er vores eget liv, vi genkender i det liv, som de kongelige lever, når vi skræller alt det glamourøse af.

Nu kan vi godt blive klog på, hvad det er at være menneske, på andre måder end ved at se TV rapportagerne om prinsessedåb, eller hvad TV ellers finder behov for at underholde os med. Vi kan f.eks. gå langt tilbage i tiden, og vi kan gå til et andet land. Det er just det, der lægges op til i den fortælling, vi netop har hørt.

Vi går altså til byen Jeriko, hvor folk stimler sammen langs gader og stræder for at se den mand, som man har hørt så meget om. Rygtet om Jesus Kristus er nemlig ilet i forvejen, og folk er kommet ud af husene for at få et glimt af manden selv.

Også Zakæus, som var overtolder i Jeriko, viste sig i folkeskaren. D.v.s. viste sig var nu så meget sagt, for dels var Zakæus af lille vækst, så han ikke ville have meget ud af stå i stimlen af mennesker, og dels var Zakæus ikke meget for at vise sig blandt andre mennesker. Han vidste, hvor upopulær han var.

Men så finder han på råd. Han kravler op i et træ. Dels får han bedre overblik over begivenhederne, og dels kan han undgå at blive lagt mærke til af folkeskaren. – Tror han da. For Jesus opdager ham siddende oppe i sit skjulested. Og Jesus ved oven i købet, hvem han er, og tiltaler ham ved navns nævnelse.

Hvorfra kender Jesus Zakæus? – Ja, det må være rygtet, der er ilet i forvejen. Jesus og disciplene har selvfølgelig gået og talt om, hvad det er for en by, de var på vej til. De har forhørt sig om folkene i byen. Og Zakæus var altså en af dem, som folk, der kom fra Jeriko, talte om.

Hvis nu alting var gået, som det plejer, så var der ikke blevet nogen god historie ud af det. Der var ikke blevet noget evangelium ud af det. Men tingene gik ikke, som de plejer.

Jesus fik øje på Zakæus i træet. Han vidste straks, hvem det var. Han vidste også, at bare kunne have ladet som ingenting. Han kunne bare have ladet, som om han ingenting havde set. Så ville han undgå at få besværligheder. Og der var vel ingen, der havde set, at Jesus havde set Zakæus? Og selv om der var, ville ingen have bebrejdet Jesus noget, for Zakæus var en af den slags mennesker, som folk helst ville være fri for at få øje på.

Man blev i så dårligt humør af at få øje på Zakæus, for han var jo overtolder. Han levede af at opkræve vejttold af dem, der skulle passere byporten til Jeriko. Det var et hverv, han havde i kommission fra romerne. Hans fortjeneste bestod i, hvad han kunne beregne af toldafgift ud over, hvad han skulle svare til de romerske myndigheder.

Men var man tilstrækkelig forretningsmand – og måske tilstrækkelig fræk – kunne man skaffe sig en ganske pæn indtægt som tolder. I særdeleshed som overtolder. Og vi hører da også om, at overtolderen Zakæus var en rig mand. Rigdommen havde han selvfølgelig skaffet sig ved at udbytte de vejfarende. Så det var med god grund, at Zakæus var ilde lidt af folk.

Men ham fik Jesus øje på. Og hvad mere var: han skyndte sig at invitere sig selv til middag hos Zakæus. De omkringstående var højlydt utilfredse med Jesu handlemåde: »Han er gået ind som gæst hos en syndig mand«, siger de forarget.

Da Jesus skal forsvare sin handlemåde, så forsøger han ikke at løbe fra, at han er gået ind som gæst hos en syndig mand. Folkeskaren har for så vidt ret i deres konstatering. Men folkeskaren har ikke ret i, at

fordi Zakæus er en synder, så skal han fryses ude af samfundet. »Også han er en Abrahams søn«, siger Jesus om ham. Også han er et medmenneske, også han er en af folket.

Det havde folk i Jeriko ikke forstået, og derfor må Jesus minde dem om det på den måde, at han demonstrativt vælger at være gæst hos Zakæus.

Hvad kan vi lære af det? Vi kan lære, at også den, der byder os imod med sine handlinger og sin væremåde, dog er et menneske skabt i Guds billede, som vi selv er skabt i Guds billede. Vi har ikke lov til bare at afskrive det menneske, som vi ikke bryder os om.

Dermed har jeg ikke sagt, at vi bare skal se bort fra det, der skiller. For det kan vi ikke, og det skal vi ikke. Vi må tage de nødvendige slagsmål om holdninger og meninger, blot må vi ikke blive så forbitrede eller selvretfærdige, at vi afskriver modparten som menneske. Også toldereren er en Abrahams Søn, som det hedder. Ligesom farisæerne er det. Vi skal være her allesammen, så besværligt det af og til kan være.

Amen.